

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 974/98 НА СЪВЕТА

от 3 май 1998 година

относно въвеждането на еврото

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 109л, параграф 4, трето изречение от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския паричен институт²,

като взе предвид становището на Европейския парламент³,

(1) Като има предвид, че настоящият регламент дефинира разпоредбите от паричното законодателство на държавите-членки, които са приели еврото; като има предвид, че разпоредбите относно продължаването на договорите, заменянето на данните в еко в правните инструменти с данни в евро и закръглявания, вече са били заложиени в Регламент (ЕО) № 1103/97 на Съвета от 17 юни 1997 г. относно определени разпоредби, отнасящи се до въвеждане на еврото⁴; като има предвид, че въвеждането на еврото засяга ежедневните операции на цялото население на участващите държави-членки; като има предвид, че мерки, различни от тези в настоящия регламент и в Регламент (ЕО) № 1103/97, следва да бъдат разгледани, за да се осигури плавен преход, по-специално за потребителите.

(2) Като има предвид, че на срещата на Европейския съвет в Мадрид на 15 и 16 декември 1995 г., бе взето решение, че терминът “еко”, използван в Договора за назоваване на европейската парична единица е общ термин; като има предвид, че правителствата на петнадесетте държави-членки са постигнали общото съгласие, че това решение е съгласуваното и окончателно тълкуване на съответните разпоредби от Договора; като има предвид, че наименованието, дадено на европейската валута е “евро”; като има предвид, че еврото като валута на участващите държави-членки се разделя на сто под-единици, наречени “цент”; като има предвид, че дефинирането на наименованието “цент” не пречи на използването на варианти на този термин, които са от обща употреба в държавите-членки; като има предвид, че Европейският съвет освен това счита, че наименованието на единната валута трябва да бъде еднакво на всички официални езици на Европейския съюз, като се отчита съществуването на различни азбуки.

¹ ОВ С 369, 7.12.1996 г., стр. 10.

² ОВ С 205, 5.7.1997 г., стр. 18.

³ ОВ С 380, 16.12.1996 г., стр. 50.

⁴ ОВ L 162, 19.6.1997 г., стр. 1.

(3) Като има предвид, че Съветът, когато действа в съответствие с третото изречение на член 109л, параграф 4 от Договора, предприема мерките, необходими за бързото въвеждане на еврото, различни от приемането на обменните курсове.

(4) Като има предвид, че когато съгласно член 109к, параграф 2 от Договора, дадена държава-членка стане участваща държава-членка, Съветът в съответствие с член 109л, параграф 5 от Договора, предприема останалите мерки, необходими за бързото въвеждане на еврото като единна валута в тази държава-членка.

(5) Като има предвид, че съгласно първото изречение на член 109л, параграф 4 от Договора, в деня на започването на третия етап Съветът, приема обменните курсове, при които валутите на участващите държави-членки са неотменимо фиксирани и неотменимо фиксирания курс, по който еврото ще замени тези валути.

(6) Като има предвид, че поради липсата на риск, произтичащ от обменните курсове било между евро единицата и националните парични единици или между тези национални парични единици, законодателните разпоредби следва да бъдат тълкувани съобразно с това.

(7) Като има предвид, че понятието “договор”, използвано в дефиницията за правни инструменти, е предназначено да включва всички видове договори, независимо от начина, по който те са сключени.

(8) Като има предвид, че с цел да се подготви плавното преминаване към еврото, е необходим преходен период между момента, в който еврото замества валутите на участващите държави-членки и този, в който се въвеждат евробанкнотите и монетите; като има предвид, че по време на този период, националните парични единици ще бъдат дефинирани като подразделения на еврото; като има предвид, че поради това е установена правна еквивалентност между евро единицата и националните парични единици,

(9) Като има предвид, че в съответствие с член 109ж от Договора и с Регламент (ЕО) № 1103/97, еврото ще замени екюто, считано от 1 януари 1999 г. като счетоводна единица на институциите на Европейската общност; като има предвид, че еврото следва също така да бъде счетоводната единица на Европейската централна банка (ЕЦБ) и на централните банки на участващите държави-членки; като има предвид, че във връзка със заключенията от Мадрид, операциите по прилагане на паричната политика ще се осъществяват в евро единици от Европейската система на централните банки; като има предвид, че това не пречат на националните централни банки да водят сметки в тяхната национална парична единица по време на преходния период, по-специално за техния персонал и за публичните администрации.

(10) Като има предвид, че всяка участваща държава-членка може да разреши пълното използване на евро единицата на нейната територия по време на преходния период.

(11) Като има предвид, че по време на преходния период, договорите, националните законодателства и другите правни инструменти могат да бъдат валидно изготвени в евро единицата или в националните парични единици; като има предвид, че по време на този период, нищо от настоящия регламент не следва да засяга валидността на каквото и да е позоваване на национална парична единица, в който и да е правен инструмент.

(12) Като има предвид, че освен ако не е уговорено друго, икономическите агенти трябва да се съобразяват с деноминацията на даден правен инструмент при осъществяването на всички действия, които трябва да бъдат извършени по силата на този инструмент.

(13) Като има предвид, че евро единицата и националните парични единици са единици на една и съща валута; като има предвид, че следва да бъде гарантирано, че плащанията в рамките на дадена участваща държава-членка чрез кредитиране на сметка, могат да бъдат извършени било в евро единица или в съответната национална парична единица; като има предвид, че разпоредбите относно плащанията чрез кредитиране на сметка следва също така да се прилагат и по отношение на онези презгранични плащания, които са деноминирани в евро единицата или в националната парична единица на сметката на кредитора; като има предвид, че е необходимо да се осигури нормалното функциониране на платежните системи чрез приемането на разпоредби, отнасящи се до кредитирането на сметки чрез платежни инструменти, кредитирани посредством тези системи; като има предвид, че разпоредбите относно плащанията чрез кредитиране на сметка, не следва да водят до задължение за финансовите посредници да предлагат било други улеснения за плащане или продукти, деноминирани във всяка конкретна единица на еврото; като има предвид, че разпоредбите относно плащанията чрез кредитиране на сметка не забраняват на финансовите посредници да координират въвеждането на улеснения за плащане, деноминирани в евро единици, които се основават на обща техническа инфраструктура по време на преходния период.

(14) Като има предвид, че в съответствие със заключенията, постигнати от Европейския съвет на неговата среща, проведена в Мадрид, новият търгуем публичен дълг ще се емитира в евро единицата от участващите държави-членки, считано от 1 януари 1999 г.; като има предвид, че е желателно да бъде допуснато емитентите на дълг да реденоминират неизплатения дълг в евро единица; като има предвид, че разпоредбите относно реденоминацията следва да бъдат такива, че да могат да бъдат прилагани също така и в юрисдикциите на трети страни; като има предвид, че емитентите следва да имат възможност да реденоминират неизплатения дълг, ако дългът е деноминиран в национална парична единица на дадена държава-членка, която е реденоминирала част или целия неизплатен дълг на нейните публични администрации; като има предвид, че тези разпоредби не се отнасят до въвеждането на допълнителни мерки за изменение на условията на неизплатения дълг, които да променят, между другото, номиналната стойност на неизплатения дълг, като тези въпроси са предмет на съответното национално законодателство; като има предвид, че е желателно да се даде възможност на държавите-членки да предприемат подходящи мерки за промяна на счетоводната единица за оперативните процедури на организираните пазари.

(15) Като има предвид, че по-нататъшно действие на нивото на Общността може също така да бъде необходимо за изясняване на ефекта от въвеждането на еврото върху прилагането на съществуващите разпоредби от правото на Общността, по-специално отнасящите се до нетирането, компенсирането и до техники със сходни последици.

(16) Като има предвид, че всяко задължение за използване на евро единицата може да бъде наложено единствено на основание законодателството на Общността; като има предвид, че в транзакциите с публичния сектор участващите държави-членки могат да разрешат използването на евро единицата; като има предвид, че в съответствие с референтния план, приет от Европейският Съвет на неговата среща, състояла се в Мадрид, законодателството на Общността, определящо графика за повсеместното използване на евро единицата, би могло да предостави известна свобода на отделни държави-членки.

(17) Като има предвид, че в съответствие с член 105а от Договора, Съветът може да приеме мерки за хармонизиране на деноминациите и техническите спецификации на всички монети.

(18) Като има предвид, че банкнотите и монетите се нуждаят от адекватна защита срещу преправяне.

(19) Като има предвид, че банкнотите и монетите, които са деноминирани в националните парични единици, губят статута си на законно платежно средство най-късно шест месеца след края на преходния период; като има предвид, че ограниченията за плащания в банкноти и монети, наложени от държавите-членки по обществени съображения, не са несъвместими със статута на законно платежно средство на евробанкнотите и монетите, при условие че други законни средства за изплащане на парични дългове са на разположение.

(20) Като има предвид, че считано от края на преходния период данни в правните инструменти, съществуващи в края на преходния период ще следва да се разглеждат като данни в евро единицата съгласно съответните обменни курсове; като има предвид, че физическата реденоминация на съществуващите правни инструменти следователно не е необходима, за да се постигне този резултат; като има предвид, че правилата за закръгляване, посочени в Регламент (ЕО) № 1103/97, се прилагат също така и по отношение на обмените, които трябва да бъдат извършени в края на преходния период или след преходния период; като има предвид, че по съображения за по-голяма яснота би било желателно физическата реденоминация да бъде осъществена веднага след като се окаже подходящо.

(21) Като има предвид, че параграф 2 от Протокол 11 относно определени разпоредби, отнасящи се до Обединеното Кралство на Великобритания и Северна Ирландия предвижда, *inter alia* че, параграф 5 от този протокол е в сила, ако Обединеното Кралство уведоми Съвета, че не възнамерява да се премине към третия етап; като има предвид, че Обединеното Кралство уведоми Съвета на 30 октомври 1997 г., че не

възнамерява да премине към третия етап; като има предвид, че параграф 5 предвижда, *inter alia*, че член 109л, параграф 4 от Договора не се прилага по отношение на Обединеното Кралство.

(22) Като има предвид, че Дания, позовавайки се на параграф 1 от Протокол 12 относно определени разпоредби, отнасящи се до Дания, е уведомила, в контекста на решението от Единбург от 12 декември 1992 г., че няма да участва в третия етап; като има предвид, следователно, че в съответствие с параграф 2 от упоменатия протокол, всички членове и разпоредби от Договора и от Устава на ЕСЦБ, отнасящи се до дерогация, се прилагат по отношение на Дания;

(23) Като има предвид, че в съответствие с член 109л, параграф 4 от Договора, единната валута ще бъде въведена единствено в държавите-членки без дерогация;

(24) Като има предвид, че настоящият регламент следователно е приложим съгласно член 189 от Договора, при условията на Протоколи 11 и 12 и на член 109к, параграф 1,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ЧАСТ I

ДЕФИНИЦИИ

Член 1

За целите на настоящия регламент:

- “участващи държави-членки” означава Белгия, Германия, Испания, Франция, Ирландия, Италия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Португалия и Финландия,
- “правни инструменти” означава законовите и подзаконови разпоредби, административните актове, съдебните решения, договорите, едностранните правни актове, платежните инструменти, различни от банкноти и монети, и други инструменти с правен ефект,
- “обменен курс” означава неотменимо фиксирания обменен курс за валутата на всяка участваща държава-членка, приет от Съвета, съгласно първото изречение на член 109л, параграф 4 от Договора,
- “евро единица” означава паричната единица, упомената във второто изречение от член 2,
- “национални парични единици” означава единиците на валутите на участващите държави-членки, както тези единици са определени в деня преди началото на третия етап от икономическия и паричен съюз,

- “преходен период” означава периодът, започващ на 1 януари 1999 г. и завършващ на 31 декември 2001 г.,

- “реденоминиране” означава промяна на единицата, при която размерът на неизплатения дълг се изразява от национална парична единица в евро единицата, както е дефинирано в член 2, но която промяна не изменя, посредством акта на реденоминация, което и да е друго условие по дълга, като това е предмет на съответното национално законодателство.

ЧАСТ II

ЗАМЕСТВАНЕ НА ВАЛУТИТЕ НА УЧАСТВАЩИТЕ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИС ЕВРОТО

Член 2

Считано от 1 януари 1999 г., валутата на участващите държави-членки е еврото. Паричната единица е едно евро. Едно евро се разделя на сто цента.

Член 3

Еврот замества валутата на всяка участваща държава-членка по обменния курс.

Член 4

Еврот е счетоводната единица на Европейската централна банка (ЕЦБ) и на централните банки на участващите държави-членки.

ЧАСТ III

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 5

Членове 6, 7, 8 и 9 се прилагат по време на преходния период.

Член 6

1. Еврот се разделя също така на националните парични единици съгласно обменните курсове. Всяко такова подразделяне се запазва. При условията на разпоредбите на настоящия регламент, паричното законодателство на участващите държави-членки продължава да се прилага.

2. Когато в правен инструмент се съдържат данни в национална парична единица, тези данни се считат също за валидни, ако са дадени съгласно евро единицата, в съответствие с обменните курсове.

Член 7

Заместването на валутата на всяка участваща държава-членка с еврото само по себе си не променя деноминацията на съществуващите към датата на заместването правни инструменти.

Член 8

1. Действията, които трябва да бъдат извършени по силата на правни инструменти, предвиждащи използването на или деноминирането в национална парична единица, се извършват в тази национална парична единица. Действията, които трябва да бъдат извършени по силата на правни инструменти, предвиждащи използването на или деноминирането в евро единица, се извършват в тази единица.

2. Разпоредбите на параграф 1 се прилагат субсидиарно по отношение на всичко, за което страните биха могли да се договорят.

3. Независимо от разпоредбите на параграф 1, всяка сума, деноминирана било в евро единица или в националната парична единица на дадена участваща държава-членка, и която е дължима в рамките на тази държава-членка чрез кредитиране на сметка на кредитора, може да бъде платена от длъжника било в евро единица или в тази национална парична единица. Сметката на кредитора се кредитира със съответната сума във валутата, в която е неговата сметка, като всяка обмяна се извършва по обменните курсове.

4. Независимо от разпоредбите на параграф 1, всяка участваща държава-членка може да предприеме мерки, които могат да бъдат необходими, с цел да се:

- реденоминира в евро единици неизплатения дълг, емитиран от публичните администрации на тази държава-членка, както е определен в Европейската система за интегрирани сметки, деноминиран в нейната национална парична единица и емитиран съгласно нейното собствено законодателство. Ако дадена държава-членка е предприела такава мярка, емитентите могат да реденоминират в евро единица дълга, който е деноминиран в националната парична единица на тази държава-членка, освен ако условията по договора не изключват изрично тази възможност; настоящата разпоредба се прилага по отношение на дълга, емитиран от публичните администрации на дадена държава-членка, както и по отношение на облигациите и другите видове секюритизиран дълг, търгуем на капиталовите пазари, а също и по отношение на инструментите на паричния пазар, емитирани от други длъжници,
- даде възможност за смяна на счетоводната единица на техните оперативни процедури от национална парична единица в евро единица чрез:

а) пазари за редовен обмен, клиринг и сетълмент на всеки инструмент, изброен в Раздел Б от Приложението към Директива на Съвета 93/22/ЕИО от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа⁵; и

б) системи за редовен обмен, клиринг и сетълмент на плащания.

5. Разпоредби, различни от тази по параграф 4, налагаща използването на евро единицата, могат да бъдат приети от участващите държави-членки единствено в съответствие с графика, фиксиран от законодателството на Общността.

6. Националните правни разпоредби на участващите държави-членки, които позволяват или налагат нетиране, компенсирание или техники със сходни последици, се прилагат по отношение на паричните задължения, независимо от тяхната парична деноминация, ако тази деноминация е в евро единица или в национална парична единица, като всяка обмяна се осъществява по обменните курсове.

Член 9

Банкноти и монети, деноминирани в национална парична единица запазват същия статут на законно платежно средство в рамките на техните териториални граници, който са имали в деня преди влизане в сила на настоящия регламент.

ЧАСТ IV

ЕВРОБАНКНОТИ И МОНЕТИ

Член 10

Считано от 1 януари 2002 г. ЕЦБ и централните банки на участващите държави-членки пускат в обръщение банкнотите, деноминирани в евро. Без това да накърнява член 15, тези банкноти, деноминирани в евро, са единствените банкноти, които имат статут на законно платежно средство във всички тези държави-членки.

Член 11

Считано от 1 януари 2002 г. участващите държави-членки емитират монети, деноминирани в евро или в цент и съответстващи на деноминациите и техническите спецификации, които Съветът може да приеме в съответствие с второто изречение от член 105а, параграф 2 от Договора. Без това да накърнява член 15, тези монети са единствените монети, които имат статут на законно платежно средство във всички тези държави-членки. С изключение на емитиращите органи и на онези лица, специално посочени от националното законодателство на емитиращата държава-членка, никоя страна не е задължена да приеме повече от 50 монети при едно единствено плащане.

⁵ ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27. Директива, изменена с Директива 95/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 168, 18.7.1995 г., стр. 7).

Член 12

Участващите държави-членки осигуряват адекватни санкции в случаите на неистински или преправени евробанкноти и монети.

ЧАСТ V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 13

Членове 14, 15 и 16 се прилагат, считано от края на преходния период.

Член 14

Когато в съществуващите към края на преходния период правни инструменти се съдържат данни в националните парични единици, тези данни се разбират като данни в евро единицата в съответствие със съответните обменни курсове. Прилагат се правилата за закръгляването, определени в Регламент (ЕО) № 1103/97 г.

Член 15

1. Банкноти и монети, деноминирани в национална парична единица, както е упоменато в член 6, параграф 1, остават законно платежно средство в рамките на техните териториални граници най-късно до шест месеца след края на преходния период; този период може да бъде съкратен от националното право.
2. Всяка участваща държава-членка може, за период най-много до шест месеца след края на преходния период, да приеме правила за използването на банкнотите и монетите, деноминирани в нейната национална парична единица, както е упоменато в член 6, параграф 1 и да предприеме всички необходими мерки за улесняване на тяхното изтегляне от обращение.

Член 16

В съответствие със законите или практиките на участващите държави-членки, съответните емитенти на банкноти и монети продължават да приемат срещу евро по обменния курс, банкнотите и монетите, емитирани от тях преди това.

ЧАСТ VI

ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Член 17

Настоящият регламент влиза в сила на 1 януари 1999 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки в съответствие с Договора, при условията на Протокол 11 и 12 и на член 109к, параграф 1.

Съставено в Брюксел на 3 май 1998 година.

За Съвета:
Председател
G.BROWN